

1 Tõendamiskohustus

Pooled peavad oma nõuete ja hagi vastuse aluseks olevaid asjaolusid tõendama, välja arvatud juhul, kui neid ei tule tõendada (vt punkt 1.2).

1.1 Millised on tõendamiskohustust reguleerivad normid?

Leedu Vabariigi tsiviilkohtumenetluse seadustiku (*Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodeksas*) kohaselt on tõendamiskohustus kohtuasja pooltel. Nad peavad oma nõuete ja hagi vastuse aluseks olevaid asjaolusid tõendama, välja arvatud juhul, kui neid ei tule tsiviilkohtumenetluse seadustiku kohaselt tõendada.

Kõik kohtud kohaldavad tsiviilasjades võistlevuse põhimõtet. Iga pool peab oma nõuete ja hagi vastuse aluseks olevaid asjaolusid tõendama, välja arvatud juhul, kui neid ei tule tõendada.

1.2 Kas on olemas normid, mille alusel on teatavad asjaolud tõendamiskohustusest vabastatud? Millistel juhtudel? Kas tõenditega on võimalik konkreetne õiguslik eeldus ümber lükata?

Tsiviilkohtumenetluse seadustiku artikli 182 kohaselt puudub tõendamiskohustus järgmiste asjaolude korral:

asjaolud, mida kohus peab üldtuntuks;

muudes tsiviil- või halduskohtumenetlustes jõustunud kohtuotsustes tuvastatud asjaolud, kui neis menetlustes osalesid samad isikud, välja arvatud juhul, kui kohtuotsusel on õiguslikud tagajärjed teistele isikutele, kes menetluses ei osale (kahjustavad asjaolud);

endast õigusrikkumist kujutavate isiklike tegude tagajärjed, kui nende tagajärgede suhtes on kriminaalmenetluses jõustunud kohtuotsus (kahjustavad asjaolud);

asjaolud, mille suhtes kehtivad õiguslikud eeldused ja mida ei ole üldises korras vaidlustatud;

asjaolud, mille pooled on omaks võtnud.

Poleel on õigus võtta teise poole nõude või hagi vastuse aluseks olevad asjaolud omaks. Kohus võib lugeda omaksvõetud asjaolu tuvastatuks, kui ta leiab, et omaksvõtt on kohtuasja asjaoludega kooskõlas ning pool ei ole asjaolu omaks võtnud pettuse, vägivalda või ähvarduse eesmärgil või eksikombel või tõe varjamiseks.

Samuti tuleb märkida, et selliseid asjaolusid võib vaidlustada tõendite esitamisega üldise korra kohaselt.

1.3 Kui veendunud peab kohus asjaolus olema, et oma otsus sellele asjaolule rajada?

Kui esitatud tõendid võimaldavad kohtul järeldada, et teatava asjaolu esinemise tõenäosus on suurem kui selle mitteesinemise tõenäosus, loeb kohus asjaolu tuvastatuks.

2 Tõendite kogumine

Tsiviilkohtumenetluses on tõendid tegelikud andmed, mille põhjal kohus saab seaduses sätestatud korras kindlaks teha poolte nõuete ja hagi vastuse aluseks olevate asjaolude ning muude asja õiglaseks lahendamiseks asjakohaste asjaolude esinemise või mitteesinemise. Selliseid andmeid võib tuvastada järgmiste vahenditega: poolte või kolmandate isikute seletused (otse või esindaja kaudu), tunnistajate ütlused, kirjalikud tõendid, asitõendid, vaatluste protokollid, eksperdiarvamused, seaduslikult saadud fotod, video- ja helisalvestised ning muud tõendid.

Kohus võib taotleda tõendite kogumist ka ELi liikmesriigilt või koguda neid vahetult vastavalt nõukogu 28. mai 2001. aasta määrusele (EÜ) nr 1206/2001 liikmesriikide kohtute vahelise koostöö kohta tõendite kogumisel tsiviil- ja kaubandusajades, eesmärgiga parandada, lihtsustada ja kiirendada kohtute vahelist koostööd tõendite kogumisel.

2.1 Kas tõendite kogumise on alati nõutav poole taotlus või võib kohtunik teatavates olukordades koguda tõendeid ka omal algatusel?

Tsiviilkohtumenetluse seadustiku artikli 179 kohaselt esitavad pooled ja teised menetlusosalised tõendeid. Kui esitatud tõenditest ei piisa, võib kohus nõuda, et pooled ja teised menetlusosalised esitaksid kohtule kinnitavat tõendusmaterjali, ja määrata selleks tähtaja. Kohtul on õigus koguda tõendeid ka omal algatusel (*ex officio*), kuid ainult seaduses sätestatud juhtudel.

Kohtul on tsiviilkohtumenetluse seadustiku kohaselt õigus koguda tõendeid omal algatusel, kui ta menetleb perekonnaasju või töövaidlusi ja kui see on tema arvates oluline asja õiglaseks lahendamiseks (artiklid 376 ja 414).

Lisaks sellele on tsiviilkohtumenetluse seadustiku artiklis 476 sätestatud, et alaealise täielikult teovõimeliseks tunnistamise (emantsipatsiooni) asja arutamiseks valmistuv kohus:

määrab alaealise elukoha järgse riikliku lastekaitseasutuse, kes esitab järelduse alaealise valmiduse kohta iseseisvalt kõiki tsiviilõigusi teostada või kohustusi täita;

nõuab andmeid selle kohta, kas alaealised on süüdi mõistetud või kas ta on sooritanud väär- või kuritegusid;

määrab kohtupsühholoogilise ja/või -psühhiaatrilise ekspertiisi ja nõuab välja alaealise ravidokumendid või muud ekspertiisiks vajalikud dokumendid, kui on vaja kindlaks teha alaealise füüsilise, kõlbelise, hingelise või vaimse arengu tase;

teeb muud asja arutamise ettevalmistamiseks vajalikud toimingud.

Tsiviilkohtumenetluse seadustiku artiklis 582 on ka sätestatud, et kui arutatakse perekonnavara omandiõiguse võõrandamise või perekonnavarale hüpeteegi või muu koormise seadmise luba, on kohtul kohtuasja asjaolusid arvesse võttes õigus nõuda hagejalt tõendeid perekonna rahalise olukorra (sissetulek, säästud, muu vara, kohustused) kohta, võõrandatava perekonnavara andmeid, lastekaitseasutusest lapse vanemate andmeid, tulevase tehingu tegemise esialgseid tingimusi ja väljavaateid, kaitstava lapse õiguste väljavaateid, kui tehingut ei tehta, ja muid tõendeid.

2.2 Millised on järgmised sammud, kui poole taotlus tõendite kogumiseks rahuldatakse?

Kohus võib tõendite kogumiseks (tsiviilkohtumenetluse seadustiku artiklite 199 ja 206 kohaselt) nõuda, et juriidiline või füüsiline isik esitaks kirjalikud tõendid või asitõendid, mis tuleb esitada määratud tähtaja jooksul otse kohtule. Kui füüsiline või juriidiline isik ei saa nõutud kirjalikke tõendeid või asitõendeid esitada või ei saa seda teha määratud tähtaja jooksul, peab ta seda kohtule teatama ja põhjendama. Kohus võib väljastada kirjalikke tõendeid või asitõendeid taotlevale isikule tunnistuse, mis annab talle õiguse saada kohtule esitamiseks tõendeid.

Kohtuistungiks valmistumisel teeb kohtunik ka muid asja nõuetekohaselt ettevalmistamiseks vajalikke menetlustoiminguid (nõuab tõendeid, mida menetlusosalised ei saa hankida, kogub omal algatusel tõendeid, kui kohtul on tsiviilkohtumenetluse seadustiku kohaselt õigus seda teha, jne).

2.3 Millistel juhtudel võib kohus tagasi lükata poole taotluse koguda tõendeid?

Kohus võib tõendi tagasi lükata järgmistel asjaoludel:

kui see on vastuvõetamatu;

kui tõend ei kinnita ega lükka ümber menetluses asjakohaseid asjaolusid (tsiviilkohtumenetluse seadustiku artikkel 180);

kui tõendi oleks saanud esitada varem ja selle hilisem esitamine venitab menetlust (tsiviilkohtumenetluse seadustiku artikli 181 lõige 2).

Selleks et kohus hagiavalduse vastu võtaks, tuleb sellele lisada hageja nõuete aluseks olevad dokumendid või muud tõendid, kohtulõivu tasumise kinnitus ning taotlus koguda tõendeid, mida hageja ei saa esitada, ja põhjendused, miks neid ei saa esitada (tsiviilkohtumenetluse seadustiku artikkel 135).

Tuleb ka märkida, et apellatsioonikohus keeldub vastu võtmast uusi tõendeid, mida oleks saanud esitada esimese astme kohtule, välja arvatud juhul, kui esimese astme kohus keeldus põhjendamatult tõendite vastuvõtmisest või kui tõendite esitamise vajadus tekkis hiljem (tsiviilkohtumenetluse seadustiku artikkel 314).

2.4 Millised on tõendamise eri viisid?

Nagu tsiviilkohtumenetluse seadustikus määratletud, on tõendid tsiviilkohtumenetluses tegelikud andmed, mille põhjal kohus saab seaduses sätestatud korras kindlaks teha, kas poolte nõudeid ja hagi vastust toetavad asjaolud ning muud asja õiglaseks lahendamiseks asjakohased asjaolud on olemas või mitte. Neid andmeid saab hankida järgmiste vahenditega: poolte või kolmandate isikute seletused (otse või esindaja kaudu), tunnistajate ütlused, kirjalikud tõendid, asitõendid, vaatluste protokollid ja eksperdiarvamused.

Tõendiks võivad olla ka seaduslikult saadud fotod ning heli- ja videosalvestised.

2.5 Millised on tunnistaja ütlustega tõendamise meetodid ja kas need erinevad meetoditest, mida kasutatakse eksperdi arvamusega tõendamisel? Millised on kirjalike tõendite esitamise ja ekspertiaruande/eksperdiarvamuse kohta kehtivad nõuded?

Tsiviilkohtumenetluse seadustiku artiklites 192–217 on sätestatud järgmised tunnistaja ütluste ja eksperdiarvamusega tõendamise nõuded.

Tunnistaja ülekuulamise kord

Iga tunnistaja kutsutakse kohtusaali ja kuulatakse eraldi üle. Ülekuulamata tunnistajad ei või kohtuistungil ajal viibida kohtusaalis. Ülekuulatud tunnistajad peavad jääma kohtusaali kohtuistungil lõpuni. Kui ülekuulatud tunnistajad seda taotlevad, võib kohus lubada neil kohtusaalist lahkuda pärast menetlusosaliste seisukohtade ärakuulamist.

Tunnistaja võib üle kuulata kohapeal, kui ta ei saa kohtukutse peale haiguse, kõrge ea, puude või muu kohtu poolt tunnustatud olulise põhjuse tõttu kohtusse ilmuda ja kui tunnistaja kutsumist taotlenud menetlusosaline ei saa tagada selle tunnistaja kohtusse ilmumist.

Kohus peab tegema kindlaks tunnistaja isikusamasuse ning selgitama tunnistajale tema õigusi ja kohustusi ning vastutust vande murdmise ja oma kohustuste täitmatajätmise või mittenõuetekohase täitmise korral.

Enne ülekuulamist annab tunnistaja vande, asetades käe Leedu Vabariigi põhiseadusele (*Lietuvos Respublikos Konstitucija*) ja öeldes: „Mina, (täisnimi), kinnitan oma au ja südametunnistuse kohaselt, et avaldan kogu tõe, midagi varjamata, lisamata või muutmata“. Vannutatud tunnistaja kirjutab vandetekstile alla. Allkirjastatud vanne lisatakse kohtuasja dokumentidele.

Olles teinud kindlaks tunnistaja suhted poolte ja kolmandate isikutega ning muud tema ütluste hindamisel asjakohased asjaolud (tunnistaja haridus, elukutse jne), palub kohus tunnistajal rääkida kohtule kõik, mida ta asjast teab, ja mitte avaldada teavet, mille allikat tunnistaja ei suuda täpsustada.

Pärast tunnistuse andmist võib tunnistajale küsimusi esitada. Kõigepealt esitavad tunnistajale küsimusi tema kutsumist taotlenud isik ja tema esindaja.

Seejärel esitavad tunnistajale küsimusi teised menetlusosalised. Kohtu algatusel kutsutud tunnistajale esitab kõigepealt küsimusi hageja. Kohtunik peab eirama suunavaid ja kohtuasjas asjakohatu küsimusi. Kohtunikul on õigus tunnistaja ülekuulamisel igal ajal küsimusi esitada.

Vajaduse korral võib kohus tunnistaja menetlusosalise taotlusel või omal algatusel samal kohtuistungil uuesti üle kuulata, kutsuda ülekuulatud tunnistaja sama kohtu teisele istungile või tunnistajaid vastastada.

Erandjuhtudel, kui tunnistajat on võimatu või keeruline kohtu üle kuulata, on asja menetleval kohtul õigus võtta tunnistajalt kirjalik tunnistus, kui kohus leiab tunnistaja isikut ja tunnistuse esemeks olevate asjaolude olemust arvesse võttes, et see ei kahjusta kohtuasja oluliste asjaolude tuvastamist. Poolte algatusel võib tunnistaja kutsuda kohtusse täiendavale ülekuulamisele, kui see on vajalik kohtuasja asjaolude täpsemaks tuvastamiseks. Enne ütluste andmist peab tunnistaja allkirjastama tsiviilkohtumenetluse seadustiku artikli 192 lõikes 4 sätestatud vandeteksti ja teda hoiatatakse allkirjastatud kinnituse vastu, et valeütluste andmine on kuritegu. Kirjalik tunnistus tuleb anda notari juuresolekul ja see tõestatakse notariaalselt.

Ekspertide ülekuulamine

Eksperdiarvamus loetakse kohtuistungil valjult ette. Enne eksperdiarvamuse ettelugemist peab eksperdiarvamuse koostanud ja kohtuistungil osalev ekspert andma vande, asetades käe Leedu Vabariigi põhiseadusele ja öeldes: „Mina, (täisnimi), töotan täita eksperdi ülesandeid menetluses ausalt ning anda erapooletu ja põhjendatud eksperdiarvamuse kõigi oma eriteadmiste põhjal“. Kui ülekuulamine korraldatakse väljaspool kohtuistungit, on eksperdi allkirjastatud vandetekst eksperdiaruande lahutamatu osa. Leedu Vabariigi kohtuekspertide nimekirja (*Lietuvos Respublikos teismo ekspertų sąrašas*) kantud eksperdid, kes andsid vande sellesse nimekirja kandmise ajal, ei pea kohtus vannet andma ja nad loetakse hoiatatuks, et valearvamuse ja -ütluste korral tuleb kanda vastust.

Kohtul on õigus paluda eksperdil selgitada oma arvamust suuliselt. Ekspertiarvamuse suuline selgitus lisatakse kohtuistungil protokollile.

Ekspertidele võib eksperdiarvamuse selgitamiseks või täiendamiseks küsimusi esitada. Eksperti määramist taotlenud isik saab esimesena küsimusi esitada.

Seejärel võivad eksperdi küsitleda teised menetlusosalised. Kui kohus määrab eksperdi omal algatusel, saab eksperdile esimesena küsimusi esitada hageja.

Kohtunikul on õigus eksperdile tema ülekuulamisel igal ajal küsimusi esitada.

Eksperdiarvamus esitatakse ainult kohtu nõudel ja see tuleb esitada kirjalikult eksperdiaruande vormis. Ekspertiaruanne peab sisaldama tehtud uuringute üksikasjalikku kirjeldust, tulemuste põhjal tehtud järeldusi ja põhjendatud vastuseid kohtu esitatud küsimustele.

Kui kohus küsib eksperdiarvamust ilma eksperdiaruandeta, loetakse eksperdiarvamus eksperdi esitatud (sarnaselt teiste menetlusosalistega) kirjalikuks tõendiks või kohtu poolt tsiviilkohtumenetluse seadustikus sätestatud korras nõutud tõendiks.

Tsiviilkohtumenetluse seadustiku artiklis 198 on sätestatud järgmised kirjalike tõendite esitamise nõuded.

Kirjalikke tõendeid võivad esitada menetlusosalised või neid võib nõuda kohus tsiviilkohtumenetluse seadustikus sätestatud korras.

Kirjalikud tõendid tuleb esitada tsiviilkohtumenetluse seadustikus ettenähtud vormis: menetlusdokumendi sisu kirjalike tõenditega toetav menetlusosaline peab esitama nende originaalid või ärakirjad (digitaalsed ärakirjad), mille on kinnitanud kohus, notar (või muu notariaaltoiminguid tegema volitatud isik),

menetluses osalev advokaat või dokumendi väljastanud (vastuvõtnud) isik. Kohus võib omal algatusel või menetlusosalise taotlusel nõuda originaaldokumentide esitamist. Menetlusosaline esitab originaaldokumentide esitamise taotluse koos oma hagi, vastuhagi, hagi vastuse või muu menetlusdokumendiga. Menetlusosalised võivad esitada sellise taotluse hiljem, kui kohus nõustub, et taotlus jäeti varem esitamata mõjuvatel põhjustel, või kui kõnealuse taotluse rahuldamine ei venita asja lahendamist. Kui menetlusdokumentide sisuga on seotud ainult osa dokumendist, võib kohtule esitada ainult asjakohased osad (katkendid, väljavõtted).

Kõik menetlusdokumendid ja nende lisad tuleb esitada kohtule leedu keeles, välja arvatud teatavate seaduses sätestatud erandite korral. Kui

menetlusosalised, kellele tuleb menetlusdokumendid kätte toimetada, ei valda leedu keelt, tuleb kohtule esitada nende dokumentide tõlge keelde, mida nad

valdavad. Kui esitatavad dokumendi peavad tsiviilkohtumenetluse seadustiku kohaselt olema tõlgitud võõrkeelde, peavad menetlusosalised esitama kohtule nende kinnitatud tõlked seaduses sätestatud korras.

Kohtutoimikus sisalduvad originaaldokumendid võib esitajate taotlusel tagastada. Sel juhul tuleb toimikusse jätta tagastatavate dokumentide ära kirjad, mis on tsiviilkohtumenetluse seadustikus sätestatud korras kinnitatud.

2.6 Kas mõni tõendamisviis on teistest suurema tõendusjõuga?

Tsiviilkohtumenetluse seadustiku artikli 197 kohaselt võib riigi- ja kohaliku omavalitsuse asutuste väljastatud dokumendid, mille riigi volitatud isikud on oma pädevuse raames ja konkreetsete dokumentide vormi suhtes kohaldatavate nõuete kohaselt heaks kiitnud, lugeda ametlikeks kirjalikeks tõenditeks ja neil on suurem tõendusjõud. Ametlikes kirjalikes tõendites märgitud asjaolud loetakse täielikult tõendatuks, kui neid menetluse käigus muude tõenditega, välja arvatud tunnistaja ütlustega, ümber ei lükata. Tunnistaja ütluste kasutamise keeld ei kehti, kui see oleks vastuolus hea usu, õigluse ja mõistlikkuse põhimõttega. Ametlike kirjalike tõendite tõendusjõu võib anda ka muudele dokumentidele, aga ka õigusaktidega.

2.7 Kas teatavate asjaolude tõendamiseks on kohustuslikud kindlad tõendamisviisid?

Kohtuasja asjaolusid, mida tuleb seaduse kohaselt tõendada kindlate tõendamisviisidega, ei saa tõendada muude tõendamisviisidega (tsiviilkohtumenetluse seadustiku artikli 177 lõige 4).

2.8 Kas seadus kohustab tunnistajaid ütlusi andma?

Tunnistajaks kutsutud isik peab ilmuma kohtusse ja andma tõeseid ütlusi. Tunnistajaks kutsutud isik on seaduse kohaselt vastutav tunnistaja kohustuste täitmatajätmise eest (artikkel 19), mis tähendab, et teda võib trahvida.

2.9 Millistel juhtudel võivad nad keelduda ütluste andmisest?

Tunnistaja võib ütluste andmisest keelduda, kui need süüstaksid teda ennast, tema perekonnaliikmeid või lähisugulasi.

2.10 Kas isikut, kes keeldub tunnistamast, võib karistada või sundida ütlusi andma?

Kui tunnistajad, eksperdid või tõlgid jätavad kohtuistungile ilmumata, küsib kohus menetlusosalistelt, kas asja võib arutada tunnistajate, ekspertide või tõlkide kohalolekuta, ning määrab, kas kohtuistungit jätkatakse või see lükatakse edasi. Kui kohtusse kutsutud tunnistaja, ekspert või tõlk jätab kohtusse ilmumata mõjuva põhjuseta, võib talle määrata kuni 1000 liiti suuruse trahvi. Tunnistaja suhtes võib kohtumääruse alusel kohaldada ka sundtoomist (tsiviilkohtumenetluse seadustiku artikkel 248).

2.11 Kas on isikuid, keda ei saa tunnistajana üle kuulata?

Tunnistajana ei või üle kuulata järgmisi inimesi:

tsiviil- ja halduskohtumenetluses esindajaid või kriminaalmenetluses kaitsjat seoses asjaoludega, mis said neile teatavaks esindaja või kaitsja ülesandeid täites;

isikuid, kes ei suuda kohtuasjas asjakohaseid asjaolusid füüsilise või vaimupuude tõttu mõista või nende kohta rahuldavaid ütlusi anda;

preestrid seoses asjaoludega, mis usaldati neile pihi käigus;

meditsiinitöötajaid seoses asjaoludega, mis on kaitstud ametisaladusega;

vahendajaid seoses asjaoludega, mis said neile teatavaks vahendusmenetluse käigus.

Seadusega võib kindlaks määrata ka muud isikud.

2.12 Milline on kohtuniku ja poolte roll tunnistaja ülekuulamisel? Millistel tingimustel võib tunnistaja üle kuulata videokonferentsi vahendusel või muude tehniliste vahendite abil?

Olles täpsustanud tunnistaja suhted poolte ja kolmandate isikutega ning muud tunnistaja ütluste hindamisel asjakohased asjaolud (tunnistaja haridus, elukutse jne), palub kohus tunnistajal rääkida kohtule kõik, mida ta asja kohta teab ja vältida teavet, mille allikat tunnistaja ei suuda nimetada.

Pärast tunnistuse andmist võib tunnistajale küsimusi esitada. Kõigepealt esitavad tunnistajale küsimusi tema kutsumist taotlenud isik ja selle isiku esindaja ning seejärel teised menetlusosalised. Kohtu algatusel kutsutud tunnistajale esitab kõigepealt küsimusi hageja. Kohtunik peab eirama suunavaid ja kohtuasjas asjakohast küsimusi. Kohtunikul on õigus tunnistaja ülekuulamisel igal ajal küsimusi esitada. Vajaduse korral võib kohus tunnistaja menetlusosalise taotlusel või omal algatusel samal kohtuistungil uuesti üle kuulata, kutsuda ülekuulatud tunnistaja sama kohtu teisele istungile või tunnistajaid vastastada.

Erandjuhtudel, kui tunnistajal on võimatu või keeruline kohtu üle kuulata, on asja menetleval kohtul õigus uurida kirjalikku tunnistust, kui kohus leiab tunnistaja isikut ja tunnistuse esemeks olevate asjaolude olemust arvesse võttes, et see ei kahjusta kohtuasja oluliste asjaolude tuvastamist. Poolte algatusel võib tunnistaja kutsuda kohtusse täiendavale ülekuulamisele, kui see on vajalik kohtuasja asjaolude täpsemaks tuvastamiseks. Enne ütluste andmist peab tunnistaja allkirjastama kindlaksmääratud vandeteksti ja teda hoiatatakse allkirjastatud kinnituse vastu, et valeütluste andmine on kuritegu. Kirjalik tunnistus tuleb anda notari juuresolekul ja see tõestatakse notariaalselt.

Menetlusosaliste osalemise kohtuistungil ja tunnistajate kohapealse ülekuulamise võib tagada info- ja kommunikatsioonitehnoloogia abil (video- või telekonferentsi vahendusel jne). Sellise tehnoloogia kasutamisel justiitsministri kehtestatud korra kohaselt tuleb tagada menetlusosaliste isikusamasuse usaldusväärne kindlakstegemine ning andmete (tõendite) objektiivne salvestamine ja esitamine.

Lisaks sellele on tsiviilkohtumenetluse seadustiku artiklis 803 sätestatud võimalus, et Leedu Vabariigi kohtud taotlevad teise riigi kohtult tõendite kogumisel kommunikatsioonitehnoloogia (video- või telekonferentsi jne) kasutamist.

3 Tõendite hindamine

Kohus hindab kohtuasja tõendeid oma veendumuse kohaselt, lähtudes menetluses esitatud asjaolude igakülgsest ja erapooletust uurimisest ning juhindudes seadusest.

3.1 Kas asjaolu, et pool on saanud tõendid ebaseaduslikul teel, seab kohtule otsuse tegemisel piiranguid?

Faktiilsed andmed tuvastatakse järgmiste vahenditega: poolte ja kolmandate isikute seletused (otse või esindaja kaudu), tunnistajate ütlused, kirjalikud tõendid, asitõendid, vaatluste protokollid, eksperdiarvamused, seaduslikult saadud fotod, video- ja helisalvestised ning muud tõendid. Riigi- või ametisaladusega kaitstud faktiilsed andmed ei saa tavaliselt olla tsiviilkohtumenetluses tõendiks, kui nende salastatust ei ole seaduses sätestatud korras tühistatud. Vahendusmenetluse käigus saadud andmeid ei saa kasutada tsiviilkohtumenetluses tõendina, välja arvatud tsiviilvaidluste vahendusmenetluse seaduses sätestatud juhtudel.

Samuti tuleb märkida, et tsiviilkohtumenetluse seadustiku artikli 185 kohaselt peab kohus hindama kohtuasja tõendeid oma veendumuse kohaselt, lähtudes menetluses esitatud asjaolude igakülgsest ja erapooletust uurimisest ning juhindudes seadusest. Ühelgi tõendil ei ole kohtu jaoks eelnevalt kindlaksmääratud tõendusjõudu, välja arvatud tsiviilkohtumenetluse seadustikus sätestatud juhtudel.

3.2 Kas minu kui poolte antud seletusi võetakse tõendina arvesse?

Jah (vt punkt 2.4).

Viimati uuendatud: 21/11/2018

Käesoleva veebilehe omakeelset versiooni haldab Euroopa õigusala koostöö võrgustiku vastav riiklik kontaktpunkt. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Komisjon ja

Euroopa õiguslase koostöö võrgustik ei võta mingit vastutust ega kohustusi seoses käesolevas dokumendis esitatud või viidatud teabe ega andmetega. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta. Liikmesriikide sisu haldamise eest vastutavad liikmesriigid uuendavad parajasti selle veebisaidi sisu, et võtta arvesse Ühendkuningriigi lahkumist Euroopa Liidust. Kui leiate siit teavet, milles Ühendkuningriigi lahkumine veel ei kajastu, ei ole see taotluslik ja muudetakse peagi.